

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๔๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เมื่อวานไปหัวหินนะ แล้วพระเวลาถามปัญหา พระเขาถามปัญหา ฟังแล้วแบบว่ามัน สะเทือนใจมาก สะเทือนใจว่า อาจารย์ของเขาเป็นลูกศิษย์ของหลวงตาเหมือนกัน แล้วอาจารย์ของเขาเทศน์นะ บอกว่า หลวงปู่ฉันปฏิบัติธรรมจนได้เป็นพระอนาคามี แล้วเป็นพระอนาคามีแล้วไป อยู่บนพรหม แล้วไปสิ้นกิเลสที่บนพรหม

แสดงว่าเขาก็คงได้อยู่ นะ ยังได้อยู่ที่ว่า เขาเป็นลูกศิษย์หลวงตา แล้วเขายังเชื่ออยู่ว่าหลวงตา สิ้นกิเลส เขาบอกเลยนะ เทศน์ให้ลูกศิษย์ฟังว่าหลวงปู่ฉันประพฤติปฏิบัติแล้วเป็นพระอนาคามี แล้วไปอยู่บนพรหมนะ แล้วไปสำเร็จที่บนพรหม

นี่เรายังว่า ความเชื่อของเขายังยอมเชื่อว่ามีผลมีอยู่ อันนี้ก็ยังไม่ใช่ว่าได้อยู่ นะ แต่เราบอกว่า อาจารย์ของเอ็งเคยเรียนอภิธรรมมาใช่ไหม ถ้าอาจารย์ของเอ็งเรียนอภิธรรมมา เขาจะบอกว่า กิ่ง พุทธกาลพระอรหันต์ไม่มี มีอย่างมากที่สุดก็เป็นพระอนาคามี แล้วก็บอกเลยว่าเป็นพระอนาคามีแล้ว ขึ้นไปอยู่บนพรหม ไปสำเร็จบนพรหม จะให้มันเข้าตามทฤษฎีของอภิธรรม

ถึงบอกว่ามันไม่ใช่ มันขัดกับหลักความจริงไปทั้งหมดเลย สมมุติว่าถ้าหลวงปู่ฉันเป็นพระ อนาคามีนะ แล้วหลวงปู่ฉันไป แล้วไปอยู่บนพรหม เวลาของพรหมเป็นแปดหมื่นปี แปดหมื่นปี หรือเป็นแสนๆ ปีกว่าจะไปสำเร็จบนพรหม ป่านี้อหลวงปู่ฉันยังไม่สำเร็จหรอก แต่หลวงปู่ฉัน สำเร็จแล้วเพราะอะไร เพราะท่านนิพพานแล้ว ท่านมรณะแล้ว กระดูกท่านเผาแล้ว กระดูกท่าน เป็นพระธาตุ นี่เวลาถ้ามันขัดกันนะ มันขัดกันไปตามความเห็นที่ขัดแย้งไปตลอด

แต่ถ้าเป็นหลักความจริง ในเมื่อถึงพุทธกาล หลวงปู่ฉันท่านประพฤติปฏิบัติถึงสิ้นกิเลส ก็ สิ้นกิเลสที่ปัจจุบันนี้ เพราะในอภิธรรมเขาว่าเขาได้แย้งอย่างนั้นว่าเป็นอภิธรรม แต่ในอภิธรรม ท่านเปรียบเทียบ เหมือนกับที่เขาบอกว่า ถ้านางภิกษุณีบวช ถ้าศาสนานี้มีผู้หญิงเข้ามาบวช ศาสนา

นี่จะมีอายุแค่ ๕๐๐ ปี เขาว่าของเขาอย่างนั้นนะ ถ้าศาสนานี้ไม่มีผู้หญิงมาบวช ศาสนานี้เป็น ๑,๐๐๐ ปี...อันนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านอุปมาอุปมัย ถ้าผู้หญิงมาบวชนี้มันหุดสั้นเข้ามาครึ่งหนึ่ง ไม่ใช่ ๕๐๐ ปี ๑,๐๐๐ ปี ๕๐๐ ปี ท่านอุปมาอุปไมยว่าครึ่งส่วน ระหว่าง ๕๐ เปอร์เซนต์ กับ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ สิ่งที ๕๐ เปอร์เซนต์ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ มันเป็นสภาวะแบบนั้น

อันนี้ก็เหมือนกัน ว่าในการประพฤติปฏิบัติ ถ้าต่อไปมันจะหุดสั้นเข้ามา ถ้าหุดสั้นเข้ามาเหมือนกับใจคนมันเสื่อม ใจคนมันเสื่อม มันเข้าไม่ถึงธรรม ถ้าเข้าไม่ถึงธรรม เวลาผู้ประพฤติปฏิบัติเวลาหลงไป เวลาจิตมันว่าง ว่านี่นิพพาน นี่นิพพานเลยนะ มันหลงเพราะอะไรละ เพราะมันไม่เข้าใจ มันถึงมีความหลงเป็นอย่างนั้น แล้วอย่างนี้ถ้าเข้าไม่ถึง คือใจดวงนั้นเข้าไม่ถึง แต่ไม่เกี่ยวกับกึ่งพุทธกาล ไม่เกี่ยวกับอะไรทั้งสิ้น

ถ้าเกี่ยวกับกึ่งพุทธกาลนะ พระศรีอริยเมตไตรยที่จะมาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ข้างหน้านั้นนะ ถ้ามันกึ่งพุทธกาลแล้วพระอรหันต์เกิดไม่ได้ ๕,๐๐๐ ปีแล้วพระอรหันต์เกิดไม่ได้ แล้วพระศรีอริยเมตไตรยจะมาเกิดได้อย่างไรละ นี่มันขัดกับหลักความจริง

ถ้ามันขัดกับหลักความจริงอย่างนั้น ในพระไตรปิฎก เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดกับพระอานนท์ “ผู้ใดประพฤติปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม”

พระอานนท์ถามว่า “พระพุทธเจ้านิพพานไปแล้วมรรคผลมันจะสิ้นเขตสิ้นแดนเมื่อไหร่”

“มันไม่สิ้นเขตสิ้นแดนเลย ผู้ใดปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม โลกนี้จะไม่ว่างจากพระอรหันต์เลย” ไม่ว่างจากพระอรหันต์นะ แล้วต่อไปพระพุทธเจ้าองค์ต่อๆ ไปก็จะมาตรัสรู้ ทำไมเราสร้างบารมีกัน เราทำบุญกุศลกันก็เพื่อชาติปัจจุบันนี้ เพื่อพุทธศาสนานี้ แล้วพุทธศาสนาคราวหน้าละ ทำไมเราอธิษฐานกันว่าขอให้เกิดพบพระศรีอารยละ ทำไมเราอธิษฐานว่าเราจะปฏิบัติสะดวกสบายละ

เวลาทฤษฎีของเขาขึ้นมามันเหมือนกับที่ในลัทธิของเขาเขาบอกว่าคุณภาพของโลกนี้แบน โลกนี้แบน ถ้าใครเห็นว่าโลกนี้กลม เขาไม่ยอมรับเด็ดขาด ถือว่าทำลายศาสนาของเขา นี่ว่าโลกนี้แบนแต่วิทยาศาสตร์พิสูจน์แล้ว พิสูจน์แล้วว่าโลกนี้กลม แล้ววิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้ พิสูจน์ทางทฤษฎี แต่ถ้าพิสูจน์ได้โดยการไปอวกาศ ขึ้นไปบนอวกาศมองมาโลกนี้จะกลมมาก แล้วผู้ที่ประพฤติ

ปฏิบัติถึงสิ้นกิเลส ใจดวงนี้มันจะเข้าถึงสิ้นกิเลส มันจะเข้าใจตามความเป็นจริงอันนี้ แล้วมันจะไปขัดแย้งกับสิ่งนี้ได้อย่างไร นี่ทฤษฎีเป็นทฤษฎี แต่ผู้ที่ปฏิบัติไม่มี ถึงเชื่อตามสภาวะของเขา

ยังคืออยู่นะ ยังเชื่อว่าองค์หลวงปู่มั่นสิ้นกิเลส ถ้าถือตามทฤษฎีของเขาแล้วเขาจะว่าหลวงปู่มั่นก็ไม่ใช่พระอรหันต์ ครูบาอาจารย์ของเราไม่ใช่พระอรหันต์ แล้วเอาความเห็นของตัวเองเข้าไปคัดค้านได้อย่างไร คัดค้านสิ่งที่ว่าป็นใจดวงนั้นพ้นจากกิเลส

ในสมัยพุทธกาลนะ พระจกขุบาลเป็นพระอรหันต์นะ แล้วเป็นพระอรหันต์พร้อมกับตา ท่านบอด ท่านประพฤติปฏิบัติ เวลาท่านอธิษฐานไม่นอน ๓ เดือน ไม่นอนตลอดเลย แล้วถึงเวลาใกล้ออกพรรษา เจ็บตา ชาวบ้านไปหาหมอมารักษาให้ หมอบอกว่าถ้าไม่พักนอน ตาจะบอดนะ พระจกขุบาลไม่ยอม บอดก็ให้มันบอดไป อันนี้เป็นกรรมที่ว่าท่านเคยทำกรรมของท่านมา เวลาประพฤติปฏิบัติไปถึงที่สุดแล้วตาบอด แต่หัวใจสว่างขึ้นมา เห็นไหม นี่พระอรหันต์

แล้วเวลากลับมาอยู่ที่วัดของท่าน ท่านตาบอด ท่านก็ทำราวสะพานไว้ เวลาท่านเดินจงกรม เดินจงกรมไปเดินจงกรมมา เพราะพระอรหันต์ แล้วหน้าฝนแมลงมันอยู่ในป่า แมลงมันก็บินมา ท่านเหยียบแมลงตาย เห็นไหม ท่านเหยียบแมลงตายนะ แล้วทำไมพระเห็นว่าเป็นอาบัติปาจิตตีย์ ไปฟ้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ว่าพระจกขุบาลเมื่อก่อนตาคิดก็ไม่ประพฤติปฏิบัติ พอตาบอดแล้วก็มาอวดประพฤติปฏิบัติ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก นั่นพระอรหันต์นะ พระอรหันต์ อาบัติของท่านไม่มีเลย

นี่ป่าปมุด ที่ว่าพระอรหันต์ไม่ทำความผิด ไม่ทำความผิดจากใจดวงนั้น แต่ในเมื่อมีร่างกาย อยู่ในเมื่อมีการกระทบกระเทือนอยู่ มีการขยับเขยื้อนออกไปอยู่ สิ่งที่เกิดพลาดอันนี้มันเป็นสภาวะกรรม สิ่งที่เป็นสภาวะกรรมอย่างนั้นมันมีสภาวะของมัน

ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปปรินิพพาน เวลาหิวน้ำ ให้พระอานนท์ไปตักน้ำ ทำไมร่างกายมันยังต้องการน้ำล่ะ ต้องการสิ่งต่างๆ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเจ็บไข้ได้ป่วย ทำไมไม่ไปให้หมอฉีกรักษาล่ะ สิ่งนี้รักษาไว้นะ พระอรหันต์กับเรื่องเข้าใจเรื่องในร่างกาย

เราเข้าใจเรื่องของร่างกายตามกระแสของโลกนะ เราพยายามทะนุถนอมร่างกายของเรา เพื่อให้ให้คงทน อยากให้ชีวิตยืนยาว เรามีความกังวลวิตกสภาวะแบบนั้น นี่เราเป็นทุกข์เป็นร้อนกับเรื่องร่างกายของเรา แต่พระโศดาลัย พระโศดาลัยพิจารณา เวลาจิตสงบไปแล้วพิจารณาเห็นสภาวะกายตามความเป็นจริง กายสักแต่ว่ากาย กายไม่ใช่เรา กายไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่กาย กายไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่กาย มันแยกสภาวะออกไปอย่างนี้ แม้แต่พระโศดาลัยก็เห็นสภาวะกายตามความเป็นจริงแล้ว ตามความเป็นจริงคืออยู่ของเขา ไม่เกี่ยวกับหัวใจดวงนั้น หัวใจดวงนั้นมันจะแยกออกจากกัน สภาวะต่างๆ มันจะแยกขึ้นไปเป็นชั้นเป็นตอนขึ้นไป ละเอียดขึ้นเป็นชั้นๆ จนถึงที่สุดตัวตนความยึดมั่นถือมั่น

ความเข้าใจของปริยัตินะ บอกว่าพระโศดาลัยไม่มีตัวตน เพราะเห็นสักกายทิฏฐิในเรื่องของกายไม่มี แต่หลักความจริง ตัวตนของจิตมันมี ถ้าอย่างนั้นตัวตนของจิตมันมี ความเห็นความยึดมั่นถือมั่นของใจมันมี สิ่งที่ยึดมั่นถือมั่นของใจ เวลาพระผู้ประพฤติปฏิบัติชนะ ความโลก โลกนี้เรื่องกามราคะ คือความสัมพันธ์กัน นี่เรื่องของโลกเขา แต่พระอรหันต์บุคคลเขาเห็นความเป็นไปของจิตนะ จิตมันมีความคิด จิตมันมีความต้องการ จิตมันมีความรู้สึกนั้นนะ มันขยับเขยื้อนมาตั้งแต่ตรงนั้นนะ

หลวงตาเคยถามหลวงปู่มั่นนะว่า เวลาโลกเขาคิดกันถึงเรื่องต่างๆ คิดถึงเรื่องอะไร มันยังต้องใช้ความคิดนะ แต่ถ้าคิดถึงเรื่องกามทำไมมันรุนแรงขนาดนี้ล่ะ แม้แต่แบกเสายู่ล่ะ คิดเรื่องกามมันคิดไปได้เลยนะ ไปถามหลวงปู่มั่นว่าทำไมมันเป็นอย่างนั้น

หลวงปู่มั่นบอกว่า เหมือนกับเราเห็นเสือกับเห็นหมา ถ้าเราเห็นหมา เราารู้สึกว่าเฉยๆ ปกติ แต่ถ้าเราเห็นเสือ เราจะมีอาการกลัวเสือ เราจะมีอาการตื่นเต้นในหัวใจ

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อมันเป็นสิ่งที่ว่ามันเป็นเรื่องของใจ เรื่องของกามราคะ เป็นเรื่องของจิต จิตมันมีกามราคะ จิตมันมีความต้องการอย่างนั้นอยู่ ในเมื่อมันมีความระลึกรู้ที่อยู่ มันถึงได้มีความปรารถนาออกมาจากจิต มีความต้องการออกมาจากจิต ไม่ใช่เรื่องของร่างกายหรอก เป็นเรื่องของความคิดภายใน จะว่าเห็นสภาวะกายตามความเป็นจริงแล้วมันก็ปล่อยสภาวะกายตามความเป็นจริง

คูลี อย่างเทวดา อินทร์ พรหม เวลาเขาเสพกามกัน พรหมเสพไม่ได้ พรหมเป็นผัสสะพรหมนี้ไม่มีกาม แต่ว่าในเทวดา มันเรื่องของหัวใจล้วนๆ เรื่องของความต้องการล้วนๆ เรื่องของ

ใจล้วนๆ เห็นใหม่ นี่เขาเสพกามราคะ กามภพ เสพสภาวะอย่างนั้น นี่พิจารณาเข้าไปเห็นถึงสภาวะแบบนั้น แล้วไปแก้ไขกันตรงนั้น เห็นใหม่ นี่ตัวตนของใจ

ความเห็นของปริยัติว่าพระโศดาบันนี่ไม่มีตัวตน แต่ไม่มีตัวตน ทำไมมันมีมานะ ๘ ละ ทำไมมันมีความยึดมั่นถือมั่นจากภายในละ...นี่มันขัดแย้งกันไง มันเหมือนกับโลกแบน พยายามบังคับให้โลกแบน ทฤษฎีว่าเป็นโลกแบน แล้วตัวเองชี้ว่าโลกแบนแล้วจะยอมรับตัวเองไม่ได้ จะปฏิเสธต่างๆ

นี่ก็เหมือนกัน ว่าถึงพุทธกาลแล้วพระอรหันต์ไม่มี ไม่มี แต่ความเชื่อ เป็นลูกศิษย์หลวงปู่ มัน ก็ยังเชื่ออยู่ว่าหลวงปู่มันนี่เป็นพระอรหันต์ ก็ยังบอกว่าหลวงปู่มันตายตั้งแต่มนุษย์นี่แล้วไปเกิดบนพรหม แล้วไปสำเร็จบนพรหม

สำเร็จบนพรหมปานนี้ยังไม่สำเร็จแน่นอน ถ้าเป็นพระอนาคามีตายไป ปานนี้ยังไม่สำเร็จ เพราะอะไร เพราะจะต้องไปสูดอยู่ที่นั่น ต้องเคลื่อนไป ถึงบอกว่าถ้าการเวลาอย่างนั้นมันจะใช้เวลามาก ถึงว่าถ้ามีครูบาอาจารย์จะชี้กลับมาปัจจุบันนี้

ในปัจจุบันนี้ละ พระอนานที่ตั้งแต่เป็นพระโศดาบันขึ้นมา เวลาพระโศดาบันนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปปรินิพพาน เพราะอะไร เพราะหัวใจยังมีกิเลสอยู่ เราเป็นอเสขบุคคล เราเป็นเสขบุคคล ยังต้องศึกษาอยู่ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จะปรินิพพานไปแล้ว มีความทุกข์ร้อน จนเกาะประคองอยู่ ร้องไห้ละ พระโศดาบันร้องไห้เพราะจะไม่มีครูบาอาจารย์สอน

จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเรียกมา “อนานที่ เธอเศร้าโศกไปทำไม เรื่องนี้เป็นเรื่องธรรมดา เรื่องปกติการเกิดและการตายเป็นเรื่องของมนุษย์ เป็นเรื่องของสภาวะต่างๆ มันเป็นเรื่องธรรมดาอันหนึ่ง เราก็สอนเธอแล้วไม่ใช่หรือว่า สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา แม้แต่ร่างกายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จะปรินิพพานในคืนนี้ เธออย่าเสียใจไปเลย เธอหมั่นประพฤติปฏิบัติ แล้วต่อไปองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว พระอนานที่จะเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา”

ในการประพฤติปฏิบัติเป็นพระโศดาบัน มันมีความยึดอย่างนี้ มันยังมีความทุกข์โศกอย่างนี้ แล้วในปริยัติบอกว่าพระโศดาบันไม่มีตัวตน นี่ความคาดความหมาย คาดหมายผลก็ผิด

คาดหมายในสิ่งที่ครูบาอาจารย์ประพฤติมีผลในหัวใจก็คาดหมายผิด สิ่งที่การคาดการหมาย การค้นการเดาจะผิดหมดเลย ผู้ใดจะปฏิบัติธรรมต้นเดาธรรม จะเข้าถึงธรรมนั้นไม่ได้ ผู้ใดปฏิบัติ ธรรมแบบปัจจุบันธรรม แบบให้มันเกิดขึ้นเป็นปัจจัยตั้ง เป็นปัจจุบัน เป็นปัจจัยตั้งของมันขึ้นมา ในหัวใจดวงนั้น

ในเมื่อมันมีอยู่ ธรรมโอสถมีอยู่ ธรรมโอสถคืออะไรล่ะ? ธรรมโอสถ คือ สมาธิ ปัญญา คือ มีอยู่ เราวิวัติขึ้นมาก็มี เวลาเราขอศีลกันๆ ไปหาพระก็ขอศีลๆ...ศีลมันเกิดขึ้นมาจากเจตนา ศีล เกิดขึ้นจากเราเองใจ ถ้าเราเองใจ เราจะภูมิใจเรามาก เราไม่เคยทำความผิดในหัวใจเราเลย ศีล ๕ เราก็ไม่มีความผิด เราไม่มีความผิด เราไม่เคยคิดคดโกงใคร เราไม่คิดเบียดเบียนใคร นี่มันเป็นอธิศีล อีกต่างหากนะ เป็นวิวัติศีลเกิดขึ้น ศีลเกิดจากการขอ การอาราธนาศีล ศีลเกิดจากการวิวัติเอา ศีล เกิดได้ ๓ วิธีการในปริยัติ ในเมื่อเรามีอยู่แล้ว ศีลเรามีอยู่แล้ว ถ้าเราปฏิบัติขึ้นมา ศีลธรรมเกิดตรงนี้ เครื่องมือเกิดตรงนี้ ถ้าเรามีการวิวัติ เรามีการตั้งใจขึ้น มันจะเกิดขึ้นมาเป็นอุปกรณ์เป็นเครื่องมือ เครื่องมือนี้เป็นนามธรรม

พิมพ์เขียวอยู่ที่ไหน เขาสร้างกันเขาต้องอ่านพิมพ์เขียว เขาต้องหาอุปกรณ์ มันถึงสร้างตึก รามบ้านช่องได้ แต่พิมพ์เขียวของธรรม พิมพ์เขียวของธรรมต้องมีศีล มีสมาธิ ต้องมีปัญหา ถ้ามี สมาธิขึ้นมา จิตมันสงบขึ้นมา จิตมันสงบเข้ามาอย่างนั้น นี่การคาดการหมายไม่คาดไม่หมายเลย มันจะเกิดขึ้นมาเป็นปัจจัยตั้งทั้งหมดเลย เวลาปัญญามันเกิด มันหมุนเข้าไปอย่างไร มันทำลาย กิเลสอย่างไร แล้วมันบอกกาลเวลาจะมากเกี่ยวกับเรื่องอย่างนี้มันเป็นไปได้อย่างไร

สิ่งที่เกิดขึ้นกับในหัวใจของเรา สิ่งที่เราเห็นขึ้นมา เห็นขึ้นมาโดยเป็นสัมมาทิฐิ ความ เห็นชอบนะ แต่ถ้าเห็นขึ้นมาเป็นมิจฉาทิฐิความเห็นผิดนะ มันเกิดขึ้นมา มันจะยึดเลย เวลาจิต สงบนิดๆ หน่อยๆ มันก็ว่านี่เป็นธรรมนะ นี่เป็นธรรมอะไร เพราะจิตนี้มันเกิดดับโดยธรรมชาติ ของมัน เราไม่ปฏิบัติมันก็มีความสบายใจ คนเวลาที่มีความร่มเย็นเป็นสุข นั่งอยู่มีความสบายใจบ้าง วันนี้สบายใจมาก นี่นั่งอยู่ มันก็เป็นไปได้ สมาธิมีอยู่แล้วในมนุษย์เราเป็นปุถุชน สมาธิของปุถุชน ถ้าไม่มีสมาธิ เราจะเป็นคนไม่มีสติ เราจะอยู่อย่างนี้ไม่ได้หรอก เราต้องเข้าโรงพยาบาลไปแล้ว แผลนะ แต่นี่มันมีอยู่ในปุถุชน

การประพฤติปฏิบัติโดยมิจฉาทิฐิ ความเห็นผิด การประพฤติปฏิบัติก็จะผิดไป ถ้าเป็น สัมมาทิฐิ มันจะก้าวเดินเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป แล้วครูบาอาจารย์ชี้นำตลอดไป ใจมันจะ

พัฒนาขึ้นไปเป็นขั้นเป็นตอน มันเกิดจากภายใน มันเป็นสิ่งที่เป็นปัจจัยจัดตั้ง เป็นสิ่งที่ว่าไม่มีใครจะมายื้อแย่ง เพราะมันเป็นเรื่องความรู้สึกจากภายใน

เวลาเขามีทิฐิมีมานะกัน ทำความเห็น เขาขู่งคับกัน เขาฆ่าตาย เขาก็ยังไม่ยอมเปลี่ยนความคิดของเขาเลย เพราะความคิดของเขาเป็นสภาวะแบบนั้น ถ้าเป็นสัมมาทิฐิก็เหมือนกัน เราคิดถูกต้องของเราขึ้นมา เขาจะทำขนาดไหนมันเรื่องของเขา มันเรื่องของเขา เขาจะวิตกวิจารณ์ไปนั่นเรื่องของเขา แต่อันนี้มันเป็นทฤษฎีไง นี่โลกแบน เชื่อตามทฤษฎี เชื่อตามความเห็น กิ่งพุทธกาลพระอรหันต์ไม่มี ทั้งๆ ที่เขาก็เชื่อว่าหลวงปู่มันเป็นพระอรหันต์ แต่ก็พยายามจะบิดเบือนจะสร้างการณ้ขึ้นมาว่าให้เป็นอย่างนั้นๆ มันเป็นไปตามความคิดเป็นไปตามจินตนาการ แล้วมันก็ขัดแย้ง ขัดแย้งกันไปตลอด เริ่มต้นคิดมันจะผิดไปตลอดเลย ถ้าเริ่มต้นถูกนะ ก้าวเดินจะไปถูกหมด จะถึงที่ว่าเราจะเข้าถึงเป้าหมายได้หรือไม่ถึงเป้าหมายได้เท่านั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกท่านวางธรรมไว้แล้วชี้ทางให้เราเดินกัน เราจะเดินกันไปเป้าหมายไหน เราจะเดินไปอย่างไร ถ้าเราเดินไปของเรา กิ่งพุทธกาล ศาสนาจะเจริญรุ่งเรืองอีกหนหนึ่ง แล้วมีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ประพฤติปฏิบัติอีกหนหนึ่ง ทำไมเราทำของเราไม่ได้

ทฤษฎีผิด ให้มันผิดไป แต่เราไม่ไปตามทฤษฎีผิดอันนั้น เราจะเชื่อธรรมเป็นสัมมาทิฐิ ไม่เชื่อมิจฉาทิฐิ มิจฉาทิฐิทำให้เราติดข้อง แล้วเราก็กังเลสงสัย แล้วเราก็ก้าวเดินไม่ได้ ถ้าสัมมาทิฐินะ อธิษฐานบารมี อธิษฐานเลย เราต้องการนิพพาน ตักข้าวทัพพีหนึ่งก็ปรารณานิพพาน

เขาบอก “ปรารณานิพพานไม่ได้ คำกำไรเกินควร”

มันเป็นเรื่องของนามธรรม มันเป็นเรื่องของความรู้สึก แล้วที่ไม่ได้ตัดบาตรเลย พระปัจเจกพุทธเจ้าไม่ได้ตัดบาตรเลย ทำไมเขาทำได้ละ ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกประพฤติปฏิบัติมา ทำไมไปได้ละ? ไปได้เพราะท่านสร้างมาตั้งแต่เป็นพระโพธิสัตว์แล้ว แต่ในการประพฤติปฏิบัติในปัจจุบันนี้ ท่านได้ทำอะไรขึ้นมา ถึงได้ตัดบาตรขึ้นมาใหม่ เราตัดบาตรทัพพีหนึ่งทำไมเราจะปรารณาไม่ได้ ในเมื่อมันเป็นความปรารณา มันเป้าหมายของเรา เป้าหมายในศาสนาพุทธไง อันนี้เป็นสัมมาทิฐิ อันนี้เป็นความเห็นถูกต้อง ไม่ใช่มิจฉาทิฐิ ทำอะไรก็ว่าเป็นการคำกำไรเกินควรๆ จะไม่ตั้งเป้าหมายเลย จะไม่ทำคุณงามความดีเลย จะไม่ปรารณาจะ

คัดแปลงตนเลย จะไม่ปรารถนาจะขึ้นกิเลส ฟันกิเลส ฟันใจตัวเอง ฟันทุกอย่างให้มันเป็นธรรม
ขึ้นมา แล้วใจนี้จะเป็นธรรม

ถ้าเป้าหมายของเราถูกต้อง ทฤษฎีเราถูกต้อง แล้วเราจะก้าวเดินไปถูกต้อง ธรรมวินัย สิ่งที่เป็น
เป็นธรรมวินัยเป็นความถูกต้อง สิ่งที่เป็นสิ่งที่โมเมโมชันขึ้นมา นี้มีคบอดจากหัวใจแล้วก็เขียนมา
มีคบอด แล้วก็ทำความมีคบอด ได้ศึกษามาอย่างนั้น ถึงน่าสลดคนะ ศึกษาเป็นสิ่งที่พึงใจ แต่ใน
เมื่อมาเป็นลูกศิษย์หลวงปู่มั่นก็ยังเชื่อหลวงปู่มั่นอยู่ แต่สิ่งที่ฟันขึ้นมามันก็คาใจอยู่ ถึงบอกว่าเป็น
วาสนา ถ้าเราเข้าไป พื้นฐานเราดี พื้นฐานเราถูกต้อง เราจะไปถูกต้องมาก ถ้าพื้นฐานเราขัดแย้งนะ
ทั้งๆ ที่เชื่อว่าหลวงปู่มั่นเป็นพระอรหันต์ ก็ยังขัดแย้งไป ตายตั้งแต่นี้แล้วไปเกิดบนพรหม แล้วไป
สิ้นบนพรหม

แล้วจะไปสิ้นได้อย่างไร หลวงปู่มั่นท่านเสียชีวิตปี ๒๔๕๒ แล้วนี่มันก็ปี แล้วอายุของพรหม
มันเท่าไร แล้วมันจะเป็นไปได้อย่างไรนะ มันขัดแย้งไปตลอดเลย แต่เขาก็ยังมีความเชื่ออันนี้ เอวัง